

**UNDERVISNINGS
MINISTERIET**
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Styrelsen for Undervisning og
Kvalitet
Afdelingen for Almen
Uddannelse og Tilsyn

Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
Tlf.: 33 92 50 00
E-mail: stuk@stukuvvm.dk
www.stukuvvm.dk
CVR-nr.: 29634750

25. april 2019
Sagsnr.:19/03497

Notat om sager, hvor forældre har henvendt sig til STUK vedr. udskrivning af deres barn på en fri skole

Indledning

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har gennemgået de henvendelser, styrelsen har modtaget fra forældre i skoleåret 2017/18 vedrørende udskrivninger fra en fri grundskole, efterskole eller fri fagskole.

Retsgrundlag og styrelsens sagsbehandling

Styrelsen er ikke klageinstans for konflikter mellem forældre/elever og frie skoler eller for konkrete beslutninger, der træffes af den enkelte skole.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet fører et overordnet tilsyn med undervisningen på de frie skoler, og de frie skolars overholdelse af lovgivningen, herunder navnlig hvorvidt undervisningspligtige elever får en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, og om skolerne forbereder eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre. Tilsynet omfatter skolernes faglige resultater, undervisningens kvalitet og regeloverholdelse. Tilsynet tager udgangspunkt i, at kvalitetssikring og regeloverholdelse er et lokalt ansvar, der skal løftes af de enkelte skolers ledelse og bestyrelse.

De frie skoler afgør selv, hvilke elever de vil have på skolerne, jf. friskolelovens § 1, stk. 1, 2. pkt.

På de frie skolars område er der ikke bindende regler om elevernes ret til at blive hørt i forbindelse med sager om udskrivning.

FN's børnekonvention, der i artikel 12 indeholder en regel om barnets ret til at blive hørt, er således ikke juridisk bindende for de frie skoler, ligesom der ikke er regler om elevs ret til at blive hørt hverken i frisko-

leloven eller efterskoleloven. Endvidere gælder reglerne om partshøring i forvaltningsloven ikke for de frie skoler.

Når styrelsen modtager henvendelser fra forældre, elever eller andre om elever, der er blevet udskrevet eller bortvist fra de frie skoler, henviser styrelsen typisk de pågældende til at klage til skolens bestyrelse.

Styrelsen kan dog vælge at rejse en tilsynssag vedrørende en fri skole på baggrund af konkrete henvendelser eller lade henvendelser indgå i allerede verserende tilsynssager, hvis henvendelserne vedrører forhold på en skole, som kan være udtryk for en praksis på skolen, som er i strid med lovgivningen. Henvendelser om udskrivninger vil således fx kunne indgå i et tilsyn med friskolelovens krav om, at frie grundskoler i hele deres virke skal udvikle og styrke elevernes demokratiske dannelse samt forberede eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre. Det kan være tilfældet, hvis der fx ses at være risiko for, at skolen har praksis for helt usaglige og tilfældige udskrivninger, som hver gang foregår uden nogen form for dialog med elev og forældre.

Generelt om henvendelserne

Omfang

Styrelsen har i skoleåret 2017/18 modtaget i alt 29 henvendelser omhandlende sager, hvor én eller flere elever er blevet udskrevet fra en fri grundskole eller efterskole. Sagerne vedrører 6 frie grundskoler og 2 efterskoler. Ingen af sagerne omhandler frie fagskoler.

En lang række af henvendelserne omhandler den samme frie grundskole og er alle indgået til styrelsen i forbindelse med styrelsens tilsynssag med den pågældende skole. Fire henvendelser vedrørende hhv. en fri grundskole og en efterskole har ført til, at styrelsen har indledt et tilsyn med de to skoler.

Ved de resterende henvendelser har styrelsen vejledt forældrene om gældende ret, idet det har været styrelsens vurdering, at der var tale om enkeltstående tilfælde og ikke en generel praksis kendetegnende de pågældende skoler. Styrelsen har på den baggrund ikke indledt tilsyn med disse skoler.

Sagerne er beskrevet nedenfor.

Indhold

Styrelsen har ikke modtaget henvendelser om udskrivning fra eleverne selv, men fra forældrene.

Henvendelserne beskriver udelukkende udskrivningssituationer, der set fra forældrenes og børnenes perspektiv ikke er forløbet optimalt. De

gennemgåede henvendelser er derfor ikke repræsentative for, hvordan de frie skoler generelt håndterer udskrivninger af elever.

I langt de fleste af henvendelserne er udskrivningen begrundet i samarbejdsvanskeligheder mellem skolen og forældrene. Det er altså ikke elevens egne forhold isoleret set, der er årsag til udskrivningen.

Styrelsen skal hertil bemærke, at når en udskrivning kommer på tale på baggrund af andre forhold end elevens egne, f.eks. på baggrund af forældrenes forhold, bør elevens perspektiv alligevel inddrages. Skolen bør dog samtidig være opmærksom på, at inddragelsen af eleven sker på en måde, så eleven ikke oplever at komme i en loyalitetskonflikt mellem skolen og forældrene.

I de modtagne henvendelser føler ingen af forældrene sig inddraget eller hørt, før udskrivningen fandt sted, ligesom børnene ikke er blevet inddraget eller hørt.

For enkelte af henvendelserne gælder, at forældrene oplever, at udskrivningen er uklar og ubegrundet over for forældrene.

I begrænset omfang angives årsagen til udskrivning at være mistroivsel hos eleven og samarbejdsvanskeligheder. Det er uklart, om de beskrevne samarbejdsvanskeligheder gælder eleven eller forældrene.

Form

For langt størstedelen af henvendelserne gælder det, at forældrene henvender sig til styrelsen med henblik på at klage over udskrivningen af deres barn og processen herom. En del forældre har formuleret et formelt klagebrev, som de har sendt til styrelsen.

I enkelte af henvendelserne har forældrene henvist direkte til FN's Børnekonvention eller til Undervisningsministeriets fokus på området. I en stor del af de øvrige henvendelser er der henvist til, at børnene ikke "er blevet hørt" eller til, at der ikke har været "en høring". Men i disse henvendelser er der ikke henvist direkte til FN's Børnekonvention.

Det gælder for en del af henvendelserne, at der er medsendt dokumentation for dele af sagsforløbet.

De konkrete sager

I nogle sager har styrelsen indledt et tilsyn med skolen på baggrund af forældrenes henvendelser. Disse sager omfatter:

- En konflikt på en skole, som udspringer af uenighed om, hvorvidt en elev må deltage i en aktivitet. Flere elever bliver efter møder og korrespondance mellem skolen og forældrene udskrevet med begrundelse i samarbejdsvanskeligheder og forældrenes manglende til-

lid til skolen. Herudover vælger et forældrepar efterfølgende at tage deres barn ud af den pågældende skole.

- En række episoder, som en skole beskylder en gruppe elever for at være ansvarlige for. Ifølge forældregruppen er børnene uskyldige. Efter yderligere episoder og konflikt mellem forældre, elever og skolens ledelse bliver eleverne udskrevet fra skolen.
- En skole oplevede i en længere periode konflikter mellem forældre, ansatte og skolens ledelse. Konflikterne udsprang af den daværende bestyrelses beslutning om at afbryde samarbejdet med en støtteforening, hvilket medførte stor utilfredshed i dele af forældrekræden. Skolen valgte således at afbryde samarbejdet med en del af forældrene og dermed udskrive en række elever, hvilket medførte yderligere utilfredshed blandt dele af forældrekræden.

Andre henvendelser

Derudover har styrelsen modtaget henvendelser fra forældre til børn, der er blevet udskrevet uden forudgående høring og varsel.

En henvendelse omhandler et barn, der er blevet udskrevet fra en skole med den begrundelse, at forældrene havde en grundlæggende mistillid til skolen og dens ansatte. Det var forældrenes opfattelse, at udskrivningen kom pludseligt og uden advarsel, høring eller forklaring.

En anden henvendelse omhandler et barn, der er blevet udskrevet fra en skole med den begrundelse, at der var mistro og samarbejds vanskeligheder.

Enkelte henvendelser omhandler børn, der er blevet udskrevet, og hvor der ifølge forældrene ikke var en nærmere begrundelse for udskrivningen.

Endelig omhandler en henvendelse et barn, der er blevet udskrevet med den begrundelse, at forældrene har modarbejdet skolen. Barnet og forældrene blev ikke hørt eller orienteret, før skolen meddelte, at barnet var udskrevet fra skolen. Forældrene modtog ikke en uddybende forklaring på udskrivningen.

I forhold til klagerne vedrørende disse skoler har styrelsen vurderet, at der har været tale om enkeltstående tilfælde og ikke en generel praksis, som kendetegner skolerne. Styrelsen har i besvarelsen af henvendelserne henvist til, at styrelsen ikke er klageinstans i forhold til konflikter mellem skolen og eleven/forældrene, men at skolerne bør sørge for at inddrage eleverne, før skolerne træffer beslutning om udskrivning eller bortvisning. Styrelsen har endvidere i samtlige svar vedrørende disse skoler henvist til Undervisningsministeriets vejledning af 20. september 2017 om inddragelse af elever og FN's Børnekonvention.